

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

CİLT : 5

Birinci İnikat

1 . XI . 1958 Cumartesi

Münderecat

	Sayfa		Sayfa
1. — Havale edilen evrak	3:5	2. — Sanayi Vekilliğinden istifa eden Sıtkı Yırcalı'nın istifasının kabulü ile Sanayi Vekâletine, Çalışma Vekili Hayrettin Erkmen'in vekillik edeceğine dair Riyaseti	19
2. — Yoklama	6	3. — Yurt dışına gitmiş bulunan Devlet Vekili Muzaffer Kurbanoglu'nun avdetine kadar kendisine, Koordinasyon Vekili Sebati Ataman'm vekillik edeceğine dair Riyaseti	19
3. — Nutuklar	6	4. — Devlet Vekilliğinden istifa eden Emin Kalafat'm istifasının kabulü ile Ticaret Vekili Abdullah Aker'in Devlet Vekilliğine, Çalışma Vekili Hayrettin Erkmen'in Ticaret Vekilliğine, Bursa Mebusu Halûk Şaman'm Devlet Vekilliğine ve Çalışma Vekâleti Vekilliğine, Maliye Vekili Hasan Polatkan'm da Sanayi Vekâleti Vekilliğine tâyin edildiklerine dair Riyaseti	19
1. — Reiscumhur Celâl Bayar'm senelik Meclisi açış nutukları	6:14	4. — Devlet Vekilliğinden istifa eden Emin Kalafat'm istifasının kabulü ile Ticaret Vekili Abdullah Aker'in Devlet Vekilliğine, Çalışma Vekili Hayrettin Erkmen'in Ticaret Vekilliğine, Bursa Mebusu Halûk Şaman'm Devlet Vekilliğine ve Çalışma Vekâleti Vekilliğine, Maliye Vekili Hasan Polatkan'm da Sanayi Vekâleti Vekilliğine tâyin edildiklerine dair Riyaseti	19
2. — Vâkı davet üzerine Türkiye'yi ziyaret etmekte bulunan İran Parlâmento Heyeti Reisinin hitabesi	16:17	4. — Devlet Vekilliğinden istifa eden Emin Kalafat'm istifasının kabulü ile Ticaret Vekili Abdullah Aker'in Devlet Vekilliğine, Çalışma Vekili Hayrettin Erkmen'in Ticaret Vekilliğine, Bursa Mebusu Halûk Şaman'm Devlet Vekilliğine ve Çalışma Vekâleti Vekilliğine, Maliye Vekili Hasan Polatkan'm da Sanayi Vekâleti Vekilliğine tâyin edildiklerine dair Riyaseti	19
4. — İntihaplar	14	4. — Devlet Vekilliğinden istifa eden Emin Kalafat'm istifasının kabulü ile Ticaret Vekili Abdullah Aker'in Devlet Vekilliğine, Çalışma Vekili Hayrettin Erkmen'in Ticaret Vekilliğine, Bursa Mebusu Halûk Şaman'm Devlet Vekilliğine ve Çalışma Vekâleti Vekilliğine, Maliye Vekili Hasan Polatkan'm da Sanayi Vekâleti Vekilliğine tâyin edildiklerine dair Riyaseti	19
1. — Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisi intihabı	14:16	4. — Devlet Vekilliğinden istifa eden Emin Kalafat'm istifasının kabulü ile Ticaret Vekili Abdullah Aker'in Devlet Vekilliğine, Çalışma Vekili Hayrettin Erkmen'in Ticaret Vekilliğine, Bursa Mebusu Halûk Şaman'm Devlet Vekilliğine ve Çalışma Vekâleti Vekilliğine, Maliye Vekili Hasan Polatkan'm da Sanayi Vekâleti Vekilliğine tâyin edildiklerine dair Riyaseti	19
2. — Riyaset Divanı intihabı	17:18,18:19	4. — Devlet Vekilliğinden istifa eden Emin Kalafat'm istifasının kabulü ile Ticaret Vekili Abdullah Aker'in Devlet Vekilliğine, Çalışma Vekili Hayrettin Erkmen'in Ticaret Vekilliğine, Bursa Mebusu Halûk Şaman'm Devlet Vekilliğine ve Çalışma Vekâleti Vekilliğine, Maliye Vekili Hasan Polatkan'm da Sanayi Vekâleti Vekilliğine tâyin edildiklerine dair Riyaseti	19
5. — Riyaset Divanının Heyeti Umumi-yeye mâruzatı	19	4. — Devlet Vekilliğinden istifa eden Emin Kalafat'm istifasının kabulü ile Ticaret Vekili Abdullah Aker'in Devlet Vekilliğine, Çalışma Vekili Hayrettin Erkmen'in Ticaret Vekilliğine, Bursa Mebusu Halûk Şaman'm Devlet Vekilliğine ve Çalışma Vekâleti Vekilliğine, Maliye Vekili Hasan Polatkan'm da Sanayi Vekâleti Vekilliğine tâyin edildiklerine dair Riyaseti	19
1. — Birleşmiş Milletler toplantısına iştirak etmek üzere Amerika'ya giden Hariciye Vekili Fatım Rüşti Zorlu'nun avdetine kadar kendisine, Dahiliye Vekili Namık Gedik'in vekillik edeceğine dair Riyaseti	19	4. — Devlet Vekilliğinden istifa eden Emin Kalafat'm istifasının kabulü ile Ticaret Vekili Abdullah Aker'in Devlet Vekilliğine, Çalışma Vekili Hayrettin Erkmen'in Ticaret Vekilliğine, Bursa Mebusu Halûk Şaman'm Devlet Vekilliğine ve Çalışma Vekâleti Vekilliğine, Maliye Vekili Hasan Polatkan'm da Sanayi Vekâleti Vekilliğine tâyin edildiklerine dair Riyaseti	19
1. — Riyaseti	19	4. — Devlet Vekilliğinden istifa eden Emin Kalafat'm istifasının kabulü ile Ticaret Vekili Abdullah Aker'in Devlet Vekilliğine, Çalışma Vekili Hayrettin Erkmen'in Ticaret Vekilliğine, Bursa Mebusu Halûk Şaman'm Devlet Vekilliğine ve Çalışma Vekâleti Vekilliğine, Maliye Vekili Hasan Polatkan'm da Sanayi Vekâleti Vekilliğine tâyin edildiklerine dair Riyaseti	19

5. — Vazife ile yurt dışına giden Maliye Vekili Hasan Polatkan ve vazife ile yurt dışına gidecek olan Hariciye Vekili Fatin Rüştü Zorlu'nun avdetlerine kadar, Maliye Vekiline, İmar ve İskân Vekili Medeni Berk'in, Sanayi Vekâleti Vekiline, Devlet Vekili Abdullah Aker'in ve Hariciye Vekiline de Dahiliye Vekili Namık Gedik'in vekillik edebileceklerine dair Riyaseti Cumhur tezkeresi (3/287)

19:20

6. — Afganistan Kralı Zahir Şah tarafından vâkı davet üzerine ve kendilerinin memleketimize yapmış oldukları ziyareti iade maksadıyla Kâbil'e gidecek olan Reiscumhur Celâl Bayar'ın avdetine kadar Reiscumhurluğa Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisi Refik Koraltan'ın vekillik edeceğine dair Riyaseti Cumhur tezkeresi (3/288)

20

7. — Münakalât Vekilliğinden istifaya eden Fevzi Uçaner'in istifasının kabulü ile Münakalât Vekâletine Devlet Vekili Muzafer Kurbanoğlu'nun vekâleten tâyin edildiğine dair Riyaseti Cumhur tezkeresi (3/289)

20

8. — Vazife ile memleket dışında bulunan Hariciye Vekili Fatin Rüştü Zorlu'nun avdetine kadar kendisine, Ticaret Vekili Hayrettin Erkmen'in vekillik edeceğine dair Riyaseti Cumhur tezkeresi (3/290)

20

9. — Vazife ile yurt dışına giden Milli Müdafaa Vekili Etem Menderes'in, avdetine kadar kendisine, Hariciye Vekili Fatin Rüştü Zorlu'nun vekillik edeceğine dair Riyaseti Cumhur tezkeresi (3/291)

20

10. — Sanayi Vekilliğine Koordinasyon Vekili Sebati Ataman'ın vekâlet edeceğine dair Riyaseti Cumhur tezkeresi (3/292)

20:21

11. — Vazifeten yurt dışında bulunan Maliye Vekili Hasan Polatkan'ın avdetine kadar Maliye Vekâletine, İmar ve İskân Vekili Medeni Berk'in vekillik edeceğine dair Riyaseti Cumhur tezkeresi (3/293)

21

12. — Vazife ile yurt dışına giden Hariciye Vekili Fatin Rüştü Zorlu'nun avdetine kadar kendisine, Ticaret Vekili Hayrettin Erkmen'in vekillik edeceğine dair Riyaseti Cumhur tezkeresi (3/294)

21

13. — Yurt dışında bulunan Milli Müdafaa Vekili Etem Menderes'in avdetine kadar kendisine, Dahiliye Vekili Namık Gedik'in vekillik edeceğine dair Riyaseti Cumhur tezkeresi (3/295)

21

1. — HAVALE EDİLEN EVRAK

Lâyhalar

1. — Sanayi Vekâleti kuruluş ve vazifeleri hakkındaki Kanunun 3 noü maddesinin (G) fıkrasının tadiline ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair kanun lâyihası (1/223) (Sanayi, Nafia ve Bütçe encümenlerine)

2. — Ankara Üniversitesi 1955 bütçe yılı Hesabı Katî kanunu lâyihası (1/224) (Divanı Muhasebat Encümenine)

3. — Atatürk Orman Çiftliği arazisinden 725 dekarının satılması ve evvelce mübadele edilmiş olan bir kısım arazinin ilgili şahıslara ferağının icrası hakkında kanun lâyihası (1/225) (Ziraat ve Bütçe encümenlerine)

4. — Ankara Üniversitesi Kuruluş Kadroları Kanunu ile bu kanuna ek 5595, 5986 ve 7155 sayılı kanunlara bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası (1/226) (Maarif ve Bütçe encümenlerine)

5. — 5123 sayılı Kanuna bir madde ilâvesi hakkında kanun lâyihası (1/227) (Hariciye, Millî Müdafaa ve Bütçe encümenlerine)

6. — Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğünün 1955 bütçe yılı Hesabı Katî kanunu lâyihası (1/228) (Divanı Muhasebat Encümenine)

7. — Devlet Üretme Çiftlikleri Umum Müdürlüğünün 1956 bütçe yılı Hesabı Katî kanunu lâyihası (1/229) (Divanı Muhasebat Encümenine)

8. — Hudut ve Sahiller Sıhhat Umum Müdürlüğünün 1956 bütçe yılı Hesabı Katî kanunu lâyihası (1/230) (Divanı Muhasebat Encümenine)

9. — Gelir Vergisi Kanununun bâzı madde, fıkra ve bentlerinin tadili hakkında kanun lâyihası (1/231) (Maliye ve Bütçe encümenlerine)

10. — «Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasına (GATT) ekli XXXVII sayılı Türkiye Taviz Listesinde munderiç sakız ve kolofanla XXV sayılı Yunanistan Taviz Listesinde munderiç taze ve tuzlu balıklara ait gümrük tavizlerinde yapılan tadil ve geri çekmelere mütedair listenin tasdikı hakkındaki Kanunun ilgası hakkında kanun lâyihası (1/232) (Hariciye, Gümrük ve İnhisarlar, Ticaret ve Bütçe encümenlerine)

11. — Hudut ve Sahiller Sıhhat Umum Müdürlüğü 1958 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1)

işaretili cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası (1/233) (Bütçe Encümenine)

12. — İnhisarlar Umum Müdürlüğünün 1956 bütçe yılı Hesabı Katî Kanunu lâyihası (1/234) (Divanı Muhasebat Encümenine)

13. — İnhisarlar Umum Müdürlüğü 1958 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretili cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası (1/235) (Bütçe Encümenine)

14. — İstanbul Teknik Üniversitesi kuruluş kadroları hakkındaki 5246 sayılı Kanunla 6033 ve 6374 sayılı kanunlara bağlı cetvellerde değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası (1/236) (Maarif ve Bütçe encümenlerine)

15. — İstanbul Üniversitesi 1956 bütçe yılı Hesabı Katî kanunu lâyihası (1/237) (Divanı Muhasebat Encümenine)

16. — İstanbul Teknik Üniversitesinin 1956 bütçe yılı Hesabı Katî kanunu lâyihası (1/238) (Divanı Muhasebat Encümenine)

17. — Nakil vasıtaları hakkındaki Kanuna ek kanun lâyihası (1/239) (Bütçe Encümenine)

18. — Orman Umum Müdürlüğünün 1955 bütçe yılı Hesabı Katî kanunu lâyihası (1/240) (Divanı Muhasebat Encümenine)

19. — Orman Umum Müdürlüğünün 1956 bütçe yılı Hesabı Katî kanunu lâyihası (1/241) (Divanı Muhasebat Encümenine)

20. — Radyoaktif Yakıtlar Kimyevi Ayırma Avrupa Şirketi Sözleşmesiyle Statüsünün ve Atom Enerjisi sahasında bir Emniyet Kontrolü kurulması hakkında Sözleşme ve bu Sözleşme gereğince teşkil olunan mahkeme ile ilgili Protokollerin tasdikı hakkında kanun lâyihası (1/242) (Hariciye ve Adliye encümenlerine)

21. — Sıtma Eradikasyonu kanunu lâyihası (1/243) (Sıhhat ve İçtimai Muavenet, Dahiliye, Adliye ve Bütçe encümenlerine)

22. — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Kanununun 28 noü maddesinin tadili hakkında kanun lâyihası (1/244) (Ziraat, Ticaret, Maliye ve Bütçe encümenlerine)

23. — Vakıflar Umum Müdürlüğünün 1956 bütçe yılı Hesabı Katî kanunu lâyihası (1/245) (Divanı Muhasebat Encümenine)

Teklifler

24. — Adana Mebusu Kemal Sarıbrahimoğlu

ve Mardin Mebusu Mehmet Ali Arıkan'ın, 6733 sayılı Kanunla muaddel Neşir yoluyla veya radyo ile yahut toplantılarda işlenen bazı cürümler hakkındaki kanun ile Basım Kanununa 6733 sayılı Kanunla eklenen hükümlerin ilgasına ve Basım Kanununun 6733 sayılı Kanunla kaldırılmış veya tadil edilmiş hükümlerinin mevkiî meriyete konulmasına dair kanun teklifi (2/209) (Dahiye ve Adliye encümenlerine)

25. — Adana Mebusu Kemal Sarıbrahimoğlu ve Mardin Mebusu Mehmet Ali Arıkan'ın, Türk Ceza Kanununun 481 nci maddesinin 1 nci beninin tadili hakkında kanun teklifi (2/210) (Adliye Encümenine)

26. — Adana Mebusu Saim Karaömerlioğlu'nun, Türk Ceza Kanununun 145 nci maddesinin 1 ve 4 ncü fıkralarının tadili hakkında kanun teklifi (2/211) (Adliye Encümenine)

27. — İstanbul Mebusu Mahmut Yüksel'in, 3008, 5953 ve 6379 sayılı kanunların tatbik edildiği yerlerde çalışanlara çocuk zammı verilmesi hakkında kanun teklifi (2/212) (Çalışma, Maliye ve Bütçe encümenlerine)

28. — Zonguldak mebusları Necati Diken ve Mustafa Saraç'ın, Yıllık ücretli izin hakkında kanun teklifi (2/213) (Çalışma ve Bütçe encümenlerine)

Tezkereler

29. — Adana Mebusu Kasım Gülek'in teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/252) (Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümene)

30. — Adana Mebusu Kasım Gülek'in teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/253) (Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümene)

31. — Adana Mebusu Kasım Gülek'in teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/254) (Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümene)

32. — Adana Mebusu Kasım Gülek'in teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/255) (Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümene)

33. — Adana Mebusu Kasım Gülek ve Ankara Mebusu Bülent Ecevit'in teşriî masuniyetlerinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/256) (Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümene)

34. — Adana Mebusu Kasım Gülek'in teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/257) (Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümene)

35. — Adana Mebusu Kasım Gülek'in teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/258) (Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümene)

36. — Adana Mebusu Kasım Gülek'in teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/259) (Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümene)

37. — Adana Mebusu Kasım Gülek ve Ankara Mebusu Bülent Ecevit'in teşriî masuniyetlerinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/260) (Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümene)

38. — Ankara Mebusu Hasan Tez'in teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/261) (Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümene)

39. — Ankara Mebusu Mustafa Yeşil'in teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/262) (Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümene)

40. — Balıkesir Mebusu Fuat Onat'ın teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/263) (Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümene)

41. — Beden Terbiyesi Umum Müdürlüğü'nün 1956 bütçe yılı hesabı katısına ait mutabakat beyannamesinin sunulduğuna dair Divanı Muhasebat Reisliği tezkeresi (3/264) (Divanı Muhasebat Encümenine)

42. — Burdur Mebusu Fethi Çelikbaş'ın teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/265) (Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümene)

43. — Burdur Mebusu Fethi Çelikbaş'ın teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/266) (Teşkilâtı Esasiye ve

Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümenine)

44. — Burdur Mebusu Fethi Çelikbaş'ın teşrii masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/267) (Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümenine)

45. — Devlet Orman İşletmeleri ile Kereste fabrikalarının 1956 yılı bilânçolarının sunulduğuna dair Divanı Muhasebat Reisliği tezkeresi (3/268) (Divanı Muhasebat Encümenine)

46. — Diyarbakır Mebusu Nuri Onur'un teşrii masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/269) (Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümenine)

47. — Edirne Mebusu Sabahattin Parsoy'un teşrii masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/270) (Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümenine)

48. — İnhisarlar Umum Müdürlüğünün 1955 yılı mütedavil sermaye hesaplarına mütâallik bilânço ile murakıp raporlarının gönderildiğine dair Başvekâlet tezkeresi (3/271) (Divanı Muhasebat Encümenine)

49. — İnhisarlar Umum Müdürlüğünün 1956 malî yılı hesabı katısına ait mutabakat beyannamesinin sunulduğuna dair Divanı Muhasebat Reisliği tezkeresi (3/272) (Divanı Muhasebat Encümenine)

50. — İstanbul Üniversitesinin 1956 malî yılı hesabı katısına ait mutabakat beyannamesinin sunulduğuna dair Divanı Muhasebat Reisliği tezkeresi (3/273) (Divanı Muhasebat Encümenine)

51. — İzmir Mebusu Selâhattin Akçiçek'in teşrii masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/274) (Teşkilâtı Esasiye ve

Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümenine)

52. — Petrol Dairesi Reisliğinin 1957 malî yılı hesabı katısına ait mutabakat beyannamesinin sunulduğuna dair Divanı Muhasebat Reisliği tezkeresi (3/275) (Divanı Muhasebat Encümenine)

53. — Muvazenei Umumiyyeye dâhil dairelerin 1956 malî yılı hesabı katilerine ait umumî mutabakat beyannamesinin sunulduğuna dair Divanı Muhasebat Reisliği tezkeresi (3/276) (Divanı Muhasebat Encümenine)

54. — Balya kazası Bengiler köyünün 82 sayılı hanesinde kayıtlı Tahsinoğlu Ahmet Yaltı'nın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/277) (Adliye Encümenine)

55. — Tokad Mebusu Bekir Şeyhoğlu'nun teşrii masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/278) (Teşkilâtı Esasiye ve Adliye Encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümenine)

56. — Tokad Mebusu Bekir Şeyhoğlu'nun teşrii masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/279) (Teşkilâtı Esasiye ve Adliye Encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümenine)

57. — Trabzon Mebusu Sabri Dilek'in teşrii masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/280) (Teşkilâtı Esasiye ve Adliye Encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümenine)

58. — Türk Tütün Limitêt Şirketinin 1955 yılı bilânçosu ile murakıp raporunun gönderildiğine dair Başvekâlet tezkeresi (3/281) (Divanı Muhasebat Encümenine)

59. — Urfa Mebusu Yaşar Alhas'ın teşrii masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/282) (Teşkilâtı Esasiye ve Adliye Encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümenine)

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati : 15,15

REİS — Reisvekili Fikri Apaydın (Kayseri)

KATIPLER : Hakkı Kurlal (Kayseri), Attilâ Konuk (Antalya)

2. — YOKLAMA

REİS — Yoklama yapacağız, efendim.

(Yoklama yapıldı.)

REİS — Ekseriyetimiz vardır.

Efendim, Meclisimizin dâvetlisi olarak dost ve müttelik İnan Âyan ve Mebusan Meclisleri âzasından müteşekkil bir heyet Meclisimizi teş-

rif etmişlerdir. Salonda, aramızda bulunmaları hususunu reylerinize arz ediyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir, efendim. (Şiddetli alkışlar)

(İnan Heyeti şiddetli alkışlar arasında salona dâhil oldu.)

3. — NUTUKLAR

1. — *Reisicumhur Celâl Bayar'ın, T. B. M. M. nin XI nci Devre II nci İctimama açış nutukları*

REİS — Sayın Reisicumhurumuz senelik nutuklarını irat buyuracaklardır. Teşriflerine intizar ediyoruz.

(Reisicumhur Celâl Bayar, sol tarafın ayakta, şiddetli alkışları ve bravo sesleri arasında Riyaset kürsüsüne geldiler.)

REİSİCUMHUR CELÂL BAYAR (İstanbul)
— Türkiye Büyük Millet Meclisinin On birinci Döneminin İkinci Toplantısını açıyorum.

Bu vesile ile de, Büyük Millet Meclisinin Muhterem Âzasını hürmetle selâmlamayı zevkli bir vazife bilirim.

Aziz Mebus arkadaşlarım,

Her sene olduğu gibi, geride bıraktığımız devre zarfında da pek çok işler yapılmış ve memleketimizi ileri bir medeniyet ve refah seviyesine götüren hamlelerimiz, bu sene de, her sahada verimli neticeler vermiştir.

Filhakika, memleketin umumi emniyeti, adalet, sağlık, maarif, ziraat, nafia, münakale, çalışma ve imar işleri her bakımdan tatmin edici şekilde yürütülmüş ve bundan evvelki devrelerde memlekete kazandırılmış olan eserlere yenileri ilâve edilmiş bulunmaktadır. Bu vakıyı memnuniyetle belirtmekle beraber, yapılan işlerin ayrı-

ayrı izahına geçmek istemiyorum. Yüksek Meclise takdim edilecek bütçe lâyiha ve gerekçelerinde Hükümet ieraatı teker teker ve elde edilen neticelere ait rakam ve mukayeselerle birlikte arz edilecektir. Ben, sadece senenin bellibaşlı hâdiselerini teşkil eden bâzı mühim mevzulara temas etmeyi tercih ediyorum. Bu arada bilhassa iktisadi ve malî mevzular, millî müdafaa ve haricî siyaset münasebetlerimiz üzerinde duracağım.

Muhterem arkadaşlarım,

Artık Türkiye'de, senelerden beri yer almış bulunan bir mühim ve tarihî hâdiseden haberdar olmamış kimse kalmamış gibidir. İktisadi kalkınmamız, yalnız memleketimizde bilinen ve takdir edilen bir hâdiseye olmakla kalmıyarak, millî hudutlarımız dışında da, hemen her tarafta bahsedilir bir mevzu haline gelmiştir. (Soldan, «Bravo» sesleri) Milletçe sarf ettiğimiz büyük gayretlerin mahsulü olan eserler, şimdi, birbiri ardınca bitirilip meydana gelmekte ve bütün vatandaşlarımızca sevilip benimsenmektedir.

Filhakika, Türkiye'yi ileri ve mâmur bir memleket seviyesine doğru süratle götürececek kalkınma, yatırımlar ve imar politikamızın neticeleri, iktisadi hayatımızın her sahasında, iç ve dış ticarete, maliyede, sinai istihsal ve iş kollarında, yıldan yıla artan bir nispette elde edilmeye başlanmıştır. Yıllardan beri takibedilmekte olan,

İktisadi kalkınma politikası memleketimizi öyle bir safhaya getirmiştir ki, çeşitli sahalarda birbirleriyle irtibatı ve karşılıklı tesiri bulunan faaliyetlerin, umumi politika içinde, birbirleriyle olan münasebetlerini daha sıkı ve ahenkli bir surette tanzim etmek ihtiyacı hissedilmektedir. Bu itibarla Hükümet, iktisadi alanda Devlet ve milletçe sarf edilmekte olan gayretlerin bugünkü şartlara ve memleketin çeşitli ihtiyaçlarına göre, en verimli istikametlere yönltilmesini, iç ve dış imkân ve kaynaklardan rasyonel bir şekilde faydalanılmasını sağlayacak yeni ve esaslı tedbirler alınması yoluna gitmiş bulunmaktadır.

Süratle inkişaf eden ekonomik bünyemizin, ârızı ve spekülâtif her türlü muamelelerin zararlı tesirlerinden korunarak kuvvetlenmesini, ticaret hayatımızın emin ve istikrarlı bir zemin üzerinde cereyanını temin edeceğine inandığım bu malî ve iktisadi tedbirler üzerinde durmayı faydalı görmekteyim. Şunu da söylemeliyim ki, bu tedbirler, Hükümetin seçimlerden sonra Büyük Meclise arz ve takdim ettiği programda yer almış ve muvaffakiyetle tatbiki için de gerekli bütün hazırlıklara girişilmiş bulunuyordu.

Bu tedbirler (üç) esastan mütalâa olunabilir:

1. Satınalma gücünün kontrolü.
2. Piyasaya mal ve hizmet arzının arttırılması,
3. Yatırımların tediye muvazenesi ve istihlal üzerinde müsbet tesirleri olacak istikametlere yönetilmesi.

Satınalma gücünü kontrola mâatuf politikaın hedefi, âmme sektörüne ait açıkların bertaraf edilmesi, hususi sektörde enflasyon temayüllerinin önlenmesi, bankalar üzerinde mâkul ve tatmin edici bir murakabe sistemi tesisi, Devlet işletmelerinin açık vermemelerinin teminidir. Yatırımlarda ancak, emisyonla gitmeyi zaruri kılmayan imkân ve menbalardan faydalanacaktır.

Tediye muvazenesi üzerinde, kısa zamanda müsbet tesirler yapabilecek ve istikbalde Türkiye'nin, iktisadi kalkınmasını, kendi kaynaklarıyla yürütebilmesini mümkün kılaacak yatırım politikasının devamı esas sayılmakta ve hayati bir ehemmiyet arz etmektedir. (Soldan «bravo» sesleri.)

Şu noktaları da ilâve edeyim ki, alınan iktisadi tedbirlerin mihrakını teşkil eden kambiyo prim sistemi, bazı ihraç mallarımızın iç fiyat-

ları ile dünya fiyatları arasında mevcut farkların izalesini mümkün kılmaktadır.

Malî ve iktisadi sahada yeni alınan tedbirleri bu suretle kısaca belirttikten sonra dış yardımlar mevzuuna geçiyorum.

Hükümet, üç ay önce, memleketimiz için fevkalâde ehemmiyetli iktisadi ve mali yardımlar teminine muvaffak olmuştur.

Bu yardımlar iki kısımdan mütalâa edilmelidir. Bilindiği gibi başta büyük müttefikimiz Amerika olmak üzere, Federal Batı Almanya, İngiltere ve Avrupa İktisadi İşbirliğine dahil diğer memleketler ile Milletlerarası Para Fonundan temin edilen nakdî yardım yekûnu (359) milyon dolârı bulmaktadır.

Bu nakdî yardımdan ayrı olarak E. P. U. memleketlerine karşı gecikmiş ödemelerimizin ve 1961 yılına kadar vâdeleri gelecek olan taksitlerin, ileriki yıllara yayılmak suretiyle uzun vâdeli bir tediye plânına bağlanması hususunda mutabakata varılmıştır.

Uzun vâdeli ödemeye tâbi tutulacak miktar, (400) milyon dolâr reddesindedir. Demek oluyor ki, nakit ve borçların uzun vâdeli tediyeyle bağlanması suretiyle temin edilen yardım tutarı (750) milyon dolârı aşmaktadır. Ayrıca bu yekûna ilâvesi lâzımgelen (225) milyon liralık bir yardım daha vardır. Büyük dostumuz ve müttefikimiz Amerika'nın bu yeni yardımını şükranla kaydedirim. (Soldan «bravo» sesleri, alkışlar)

Milletçe sarfedilen büyük gayretlerin hasılası olarak, memleketimizde son senelerde gerçekleşen kalkınma ve ilerlemenin, bu ölçüde ve bu mahiyette bir yardımın temininde başlıca âmil olduğunda en küçük şüphe yoktur.

Filhakika, son (8) sene içinde takibedilen yatırım politikası ile memleket imkânlarını harekete getirerek iktisadi potansiyelimizi bugünkü seviyeye yükselten muvaffakiyetler elde edilmiş olsaydı, bu hacımda bir yardımın memleketimize tevcihi bahis mevzuu olamazdı (Soldan, alkışlar) Bugün vasıl olduğumuz iktisadi kalkınma seviyesinin, Türkiye'ye yardım etmek isteyen müttefikler tarafından takdir edilmesi neticesindedir ki; 4 Ağustos anlaşmaları bütün iştirak eden devletlerce memnuniyetle imzalanmış bulunmaktadır. (Soldan, «bravo» sesleri)

Müttefik memleketler arasında karşılıklı yardımlaşma zihniyetinin fiilî bir tezahürü olan bu anlaşmalar, aldığımız iktisadi ve malî tedbirlerin tatbikinde imkânlarımızı artıran yardımcı ve çok kıymetli bir unsur olacaktır.

Şurasını katiyetle ifade etmek isterim ki, alınan kararların noksatsız olarak yerine getirilmesinde Hükümet kararlıdır. (Soldan, «bravo» sesleri, alkışlar) Bunu iktisadi ve malî alanda muvaffakiyetimiz için esash şart olarak görmekteyiz. Tatbikat üç aydan beri devam etmektedir. Şayet bundan böyle bâzı güçlüklerle mâruz kalınacak olursa, bunların çok kısa süreceğinden ve geçici mahiyette olacağından eminiz. Bütün bu tedbirlerin memleketimiz için çok hayırlı neticeler vereceğine ve bu hususta halkımızın Hükümete yardımcı ve aynı zamanda milletimizin de buna müzahir olacağına inanmaktayım. (Soldan, «bravo» sesleri)

Hemen ifade etmeliyim ki, iktisadi ve malî konjonktürün arz ettiği değişikliği takibetmek üzere subay ve memurların ve aynı zamanda emekli, dul ve yetimlerinin hayat ve maiyet seviyelerinde sıkıntıya mâruz bulunmamalarını temin etmek hususundaki Hükümet kararını tasvip ve teşvik etmekteyim. (Soldan, «bravo» sesleri, şiddetli ve sürekli alkışlar)

Bu münasebetle her sahada Devlet memurlarımızın memleket hizmetinde feragatle ve başarı ile iş ve hizmet görmekte olduklarını teşekkürle kaydetmek isterim. (Soldan, «bravo» sesleri ve alkışlar)

Muhterem milletvekilleri,

Yurdumuzdaki iktisadi ve sosyal ilerleme ile nüfus çoğalmasının neticesi olarak artan ihtiyaçlar, genişliyen âmme hizmetleri, Devlet eliyle günden güne daha büyük ölçüde harcamaları zaruri kılmaktadır. Memnunlukla ifade etmeliyim ki, yıldan yıla bütçelerimiz ihtiyaçlarımızı daha tatmin edici bir şekilde karşılamaya, âmme hizmetlerinin tam ve kâmil bir surette ifasına daha müsait gelişmeler kaydetmiştir. (Soldan, «bravo» sesleri)

Bu sayededir ki; milli müdafaada olduğu kadar iktisadi inkişaf, imar ve eğitim sahalarında da, memleketin kudretini kısa zamanda birkaç misli artıran eserlerin vücuda getirilmesi mümkün olmuştur. (Soldan, «bravo» sesleri)

Devlet gelir kaynakları da, 1950 yılından beri aynı şekilde süratle gelişmiştir.

Diğer taraftan, Devlet gelirlerinde bu artışın sağlandığı devre içinde, memleket şartlarına uygun olarak takibedilen vergi politikası neticesinde, bâzı vergi kanunları kaldırılmış, bir kısmı tadil edilmiş, mevcut gelir kaynaklarımızın genişletilmesi maksadiyle isabetli yeni vergi kanunları Yüksek Meclisince kabul buyurulmuştur.

Çok muhterem mebuslar;

Malî ve iktisadi sahadaki sözlerimi bitirirken, ehemmiyetli addettiğim petrol konusuna da temas etmek istiyorum. Bu mevzuda söze başlarken 1954 yılında büyük bir isabetle kabul buyurduğunuz Petrol Kanununun, üç hazırlık yılından sonra, 1957 yılından itibaren verimli bir surette tatbikine başladığını belirtmek isterim.

Filhakika, son iki yıl içinde birçok yerli ve yabancı şirketler, yurdun muhtelif bölgelerinde petrol arama bakımından mühim faaliyet göstermişlerdir.

Bugüne kadar yurdumuzda petrol arıyan şirketlerin sayısı (yirmi bire), verilen ruhsatname sayısı (iki yüz otuz iki) ye çıkmıştır. Ruhsatnamelerin kapladıkları saha (104) bin (630) kilometre karedir.

Petrol aramaları için yatırılan sermaye de, geçen senenin (70) milyon lirasına mukabil, bu yılın Eylül sonunda (126) milyon liraya çıkmıştır.

Aramanın mühim bir safhası olan sondaj faaliyetine halen Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı ile (sekiz) yabancı şirket tarafından devam edilmektedir.

1958 senesindeki sondaj faaliyetlerinin ilk müspet neticesi (Kâhta) ve (Germik) de petrol bulunması suretiyle alınmıştır. (Soldan, «bravo» sesleri, alkışlar)

Petrol çalışmalarının ehemmiyetli bir safhasını teşkil eden tasfiye işlerinde de gelişmeler kaydedilmiştir. Biri Mersin'de (3) milyon (200) bin tonluk, diğeri İstanbul civarında (800) bin tonluk iki tasfiyehanenin inşası için gerekli müsaadeler verilmiştir.

Raman ve Garzan bölgelerinde petrol istihsal etmekte olan Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı, Garzan'daki rezervlerini genişletmiştir. Bundan başka yeni bulunan Germik sahasından da petrol istihsaline başlanmıştır. (48) kilometre

relik boru döşenmesi suretiyle, bu üç petrol sahasından Batman Rafinerisine ham petrol sevk edilmektedir. 1957 yılında bu rafineride (300) bin ton ham petrol işlenerek (8) milyon (500) bin dolar kıymetinde benzin, motorin, ağır mazot ve asfalt elde edilmiştir. (Soldan «bravo» sesleri)

Yeni bulunan petrol rezervlerinin süratle işletilmesi, istihsalin en az iki misline çıkarılması için gerekli tedbirler alınmış ve istihsal şimdiden artmıştır.

İktisadi alandaki gelişmemizle ahenkli olarak, günden güne artan akar yakıt istihlâkinin daha geniş ölçüde, kendi petrol istihsalimizden karşılanabilmesi için, Türkiye Petrolleri Şirketi tesislerinin inkişafını lüzumlu görmekteyiz. Şirketin bu husustaki ihtiyaçlarını karşılayacak imkânlar, Hükümetçe temin edilmiştir ve edilmekte devam olunacaktır. (Soldan «bravo» sesleri)

Görülüyor ki, petrol dâvamız önemli bir surette ele alınarak takdire değer bir ilerleme kaydedilmiştir. Fakat, bilmeliyiz ki, henüz başlangıçtayız. İlerisi için ümidimiz çok kuvvetlidir. Tam bir muvaffakiyet elde edinceye kadar azimle çalışacağımız tabiidir. (Soldan «bravo» sesleri)

Petrol bahisine son verirken, bu mevzuda yeni bir müzakerenin neticelendiğini, Muhterem Heyetinize arz etmekle büyük memnuniyet duyuyorduk.

İran petrollerinin Türkiye'den Akdeniz'e akıtılması için İran Millî Petrol Şirketi tarafından (payp-layn) sisteminin tesisi ve işletilmesi için kardeş İran Hükümeti ile Hükümetimiz arasında bir mutabakata varılmış; iki tarafın delegeleri tarafından imza edilmiştir. (Soldan ve İran Heyeti âzasından alkışlar) En geç iki sene sonra inşaata başlanacaktır.

Bu, dünya ölçüsünde mühim tesisin, iki komşu memleket arasında esasen mevcudolan dostluk ve ittifak rabitalarını ekonomik mahiyette çelik bağlarla da tarsin edeceğine hiç şüphe yoktur. (Soldan ve İran Heyeti âzasından alkışlar)

Aziz ve muhterem arkadaşlarım,

Her sene olduğu gibi, bu yıl da, bütçemizin büyük bir kısmı millî müdafaa hizmetlerine tahsis olunmuştur. Bu suretle kara, deniz ve hava kuvvetlerimizin kudretini artırma yolundaki plânlarımız, bu kuvvetlere katılan çeşitli harb silâh ve vasıtaları ile tahakkuk etmiş bulunmaktadır. (Soldan «bravo» sesleri)

Ordu mensuplarının bilgilerini artırma ve eğitim meselelerine de önem verilmektedir. Bu meyanda Ankara'da bir (Ordu Yabancı Dil Okulu) da açılmıştır.

Silâh altına alınan vatandaşlardan okuma, yazma bilmeyenlerin, askerlik eğitiminden önce okur yazar hale getirilmeleri mevzuu da ele alınmıştır. (Soldan; «bravo», sesleri) Maarif ve Millî Müdafaa Vekâletleri ile Amerika Birleşik Devletleri Yardım Teşkilâtının iş birliğiyle hazırlanan bir program gereğince, 1959 yılı başından itibaren her sene silâhlı kuvvetlerimizden (120) bin erin okuyup yazma öğrenmesi sağlanmış olacaktır. (Soldan, «bravo» sesleri, alkışlar.)

Yurdumuzun imar ve kalkınma faaliyetleri ile yangın, zelzele, sel gibi tabii âfetlerde, silâhlı kuvvetlerimizin büyük yardımı görülmektedir. Ayrıca, sefer ihtiyaçlarına göre tesis edilmiş ve ordu ekinde bulunan atelye ve fabrikaların, kapasite fazlalığı ile, hazarda yurdun iktisadi kalkınmasına katılması düşünülmüştür.

Yüksek Meclise takdim edilmiş bulunan bir kanun lâyihası kabul buyurulduğu takdirde, bu hususta da müspet neticeler alınması mümkün olacaktır.

Silâhlı Kuvvetlerimizin lojman ihtiyacının karşılanması için 1955 yılından itibaren bütçelere konan tahsisatla, bugüne kadar (900) lojman yaptırılmıştır. (535) lojman inşa halindedir. Önümüzdeki senelerde de bu inşaata devam olunacaktır. Subay ve astsubaylarımızın vazife gördükleri yerlerde oturmalarına imkân veren bu lojmanlardan başka, birer ev sahibi olmalarını sağlamak üzere, meskenler inşasına da başlanmıştır. (Soldan, «bravo» sesleri, alkışlar) İlk olarak, Ankara'da (432) daire ordu mensuplarına teslim edilmiştir.

Silâhlı kuvvetlerimizin gıda sistemi üzerinde de hassasiyetle durulmuş ve ordumuzda bir «Beslenme Enstitüsü» vücuda getirilmiştir. (Soldan, «bravo», sesleri.)

Motorize ordumuzun akar yakıt ihtiyacı da, NATO «Enfrastrüktür» Programı gereğince, 1959 yılı başlarında halledilmiş olacaktır. Aynı programa göre, inşa edilen muhabere ve elektronik tesisler, hava meydanları, deniz üsleri ve kara tesisleri ile, ordumuzun daha modern şekilde takviyesi sağlanacaktır.

Büyük müttefikimiz ve dostumuz Amerika'nın daima memnurlukla karşıladığımız yardımlarının bir devamı olarak, 1958 yılı içinde yeniden (dört) harb gemisinin Donanmamıza katılması kararına varılmıştır. (Soldan, alkışlar.)

Ordumuzun modern silâhlarla teğhizi bahsinde yeni bir merhale olarak, bir noktayı daha belirtmek isterim. Kuzey - Atlântik Paktı çerçevesi içinde memleketimizin ve dolayısıyla NATO'nun sağ kanadının korunması için tesbit edilen plânlar dâhilinde müttefikimiz Amerika, memleketimize en son tipte klâsik silâhlarla beraber modern atomik silâhlar da vermektedir. (Soldan, «bravo» sesleri, alkışlar.)

Hür dünyanın müdafaasını büyük ölçüde kuvvetlendirmeye yarayan bütün bu yardımlarından dolayı, büyük müttefikimiz ve dostumuz Amerika'ya teşekkürlerimi, bu vesile ile, tekrar ifade etmek isterim. (Soldan, «bravo» sesleri, alkışlar.)

Bu izahatımdan da anlaşılıyor ki, yüksek mâneviyatı kadar maddi kuvveti de, tekâmül yolunda olan silâhlı kuvvetlerimize, icabettiği zaman, millî varlığımızın müdafaası vazifesi emniyetle verilebilir. (Soldan, alkışlar) Ve bunun sağlayacağı şanlı neticeden emin olabiliriz. Soldan, «bravo», sesleri.)

Türk Milletinin, hamâsetle yuğrulmuş özü olan Silâhlı Kuvvetlerimizi, huzurunuzda muhabbetle selâmlarım. (Soldan, bravo sesleri, şiddetli ve sürekli alkışlar.)

Muhterem mebuslar,

Şimdi de dış siyasetimizden bahsetmek istiyorum. Üzüntüyle ifade etmek mecburiyetindeyim ki, İkinci Dünya Harbindenberi, insanlığın özlediği ve beklediği sulh ve sükûn devresinden henüz çok uzakta bulunuyoruz. Son bir sene içinde ortaya çıkan milletlerarası hâdiseler, medeni dünyada hürriyet ve adalet temellerine dayanan sulh ve istikrar arzularının gerçekleşmesi bakımından beslenen ümitleri kıracak tecelliler göstermiştir. Filhakika, milletleri iki grup halinde toplayarak âdeta iki ayrı dünyanın meydana gelmesini intaceden şartlarda hiçbir değişiklik olmamıştır. Bilâkis, sulh ve hürriyet ideallerine samimî surette bağlı milletler karşısında, bu mefhumları hiçe sayarak, sulh görünüşü altında, zora dayanan em-

rivakileri kabul ettirmek isteyen kuvvetlerin tahakkümü devam etmiştir.

Gegen sene içinde Orta - Doğu'da ve son günlerde Uzak - Doğu'da ortaya çıkan hâdiseler, bir kerre daha göstermiştir ki, bu menfi kuvvetler, tahakküm ve yayılma hırslarını, fırsat buldukça, yeni yeni sahalara yöneltmekten de asla geri durmamaktadırlar. Diğer taraftan, bâzı devletlerin, bu müspet ve menfi kuvvetler arasında, tâbir caizse, bir muvazene politikası takibe çalıştıkları görülmektedir. Hakikat şudur ki, bu davranışlarıyla onlar, bilerek veya bilmeyerek, tahakküm ve yayılma emelleri taşıyanların yıkıcı hareketlerine ya bizzat mevzu teşkil etmekte, yahut da bu hareketleri kolaylaştırmaktadırlar.

Bize gelince, durumumuz sarîh ve katîdir. Türk Milleti ötedenberi sulh, adalet ve hürriyet mefhumlarını en aziz birer prensip olarak benimsemiş, hür milletler topluluğu içinde bütün varlığıyla yer almış bulunmaktadır. («Bravo» sesleri) Dış siyasetimiz, milletimizin bu şurlu ve kararlı durumunu samimiyet ve sadakatle aksettirmekte devam edecektir. (Soldan, «Bravo» sesleri, alkışlar)

Muhterem arkadaşlar,

Dünyanın bugün içinde bulunduğu şartlar hür milletlerin, becalarını teminat altına alabilmek için, bütün imkân ve gayretlerini sulhün korunması ve müşterek emniyet teşkilâtının kuvvetlenmesi uğrunda seferber etmelerini her zamandan ziyade zarûri kılmaktadır.

Hür yaşamaya azmetmiş milletlerin vücuda getirdikleri müstesna eser olan NATO'ya sadakatla bağlıyız. NATO'nun, millî emniyetimizin takviyesi bakımından oynadığı rol büyüktür, inşirah vericidir. Türkiye de, temkinli ve aynı derecede kararlı hali ile, NATO topluluğu içinde tesanüdü ve müdafaa gücünü artırıcı bir unsur hizmeti görmektedir.

Bu topluluk içindeki, iş birliğini, yeni ortaya çıkan şartlara intıbak ettirmek suretiyle daha da kuvvetlendirmek için, müttefiklerimizle beraber her türlü gayreti sarf etmek hususunda kararlıyız. NATO Konseyinin geçen sene Aralık ayında Başvekiller seviyesinde akdettiği toplantıda bu bakımdan

ittihaz edilen kararlara memnurlukla iştirak etmiş bulunuyoruz.

Mensub olduğumuz diğer bir müşterek müdafaa teşkilatı olan Bağdad Paktı hakkında, düşüncelerimizi de kısaca arz edeyim : Şimdiye kadar yapılan her çeşit propaganda ve yıkıcı faaliyetlere rağmen bu Pakt, esas kudretinden kaybetmiş ve gayesinden uzaklaşmış değildir; bilâkis bugün için en fazla tehdede mâruz bir bölgede, güvenliğin temel unsuru olmakta devam etmiştir. (Soldan, bravo sesleri) Pakt âzasının geçen Temmuz sonunda yaptıkları Londra toplantısında, o zamanki hâdiselerin de ışığında, Bağdad Paktı müşterek emniyet manzumesinin her zamandan daha ziyade hayati bir ehemmiyet kazandığını bütün âza devletler ittifakla tasdik etmişler; müşterek müdafaa tertiplerini kuvvetlendirmeye karar vermişlerdir. Londra toplantısında ayrıca elde edilen mühim bir netice de, Amerika Birleşik Devletleri ile Pakt âzası devletler arasında imzalanan deklârasyondur. Bu deklârasyonla Amerika, Bağdad Paktının birinci maddesi gereğince, karşılıklı anlaşmalarla âza devletlerin güvenlik ve müdafaları hususunda iş birliği yapmayı taahhüdetmiştir. Pakta tam mânasiyle hukukan ve fiilen iştirakini arzu ettiğimiz Amerika, bu deklârasyonla, mevcut eksiği şimdiden mühim nispette tamamlamaktadır.

Bu vesile ile Irak'la münasebetlerimize ve onun Bağdad Paktı karşısındaki durumuna temas etmek doğru olur. Yeni Irak Hükümetini 31 Temmuzda resmen tanımış bulunuyoruz. Türkiye ile Irak arasındaki, dostluğun, Irak'da yeni rejimin kurulmasından sonra da devam etmesi, bizce her iki memleketin menfaatine olduğu kadar, bölgenin ve dünyanın huzur ve selâmetine de yardım eder. («Bravo» sesleri) Irak'ın Bağdad Paktındaki âzalığı meselesi, tamamen kendi takdirlerine kalmış bir iştir.

Komşumuz kardeş ve müttefik İran ile Bağdad Paktı içinde samimî bir iş birliği tesis etmiş bulunmaktayız. Aramızdaki ikili münasebetler de gittikçe kuvvet bulmaktadır. (Soldan; «bravo», sesleri)

İran'ın kıymetli Hükümdarı Majeste Şehinşah ile Eylül ayında Tahran'da yaptığımız gö-

rüşmede, her zaman olduğu gibi, karşılıklı anlayışımızın tam ve kâmil bir şekilde tezahür ettiğini söylemekle bahtiyarlık duymaktayım. (Soldan; «bravo», sesleri, alkışlar)

Kardeş ve müttefik Pakistan ile münasebetlerimizde karşılıklı olarak ve Bağdad Paktı içinde, tam bir anlayışla devam etmektedir. (Soldan; «bravo», sesleri, alkışlar)

Afganistan seyahatinden dönerken Pakistan'a da uğradım. Bu ziyaretim sırasında, dost memleketin Devlet ricalinden olduğu kadar, halkından da geniş bir alâka ve muhabbet gördüğümü memnurlukla ifade etmek isterim (Soldan; «bravo», sesleri, alkışlar)

Her iki millet arasındaki kardeşlik ve dostluk, resmî münasebetlerin üstünde milli an'ane olmuştur. (Soldan; alkışlar)

Takibetmekte olduğumuz müşterek siyasette tamamen mutabakat halindeyiz.

Bu büyük ve dost milletin refah içinde teâlisini dileriz. (Soldan; alkışlar)

Çok muhterem mebuslar,

Şimdi muhtelif devletlerle aramızda mevcut ikili münasebetler üzerinde durmak istiyorum.

Büyük dost ve müttefikimiz Birleşik Amerika ile aramızda karşılıklı hürmet ve itimada dayanan rabitalar her zamandan ziyade kuvvetlidir. Bu gerçeği huzurunuzda belirtmek benim için şerefli bir vazifedir. Birleşik Amerika ile aramızdaki bu samimî iş birliği, dış siyasetimizin istinat noktası olmakta devam edecektir. (Soldan; «bravo», sesleri, alkışlar)

Kıymetli dost ve müttefikimiz İngiltere ile münasebetlerimizin her sahada kuvvet bulmasına ehemmiyet veriyoruz. Aramızdaki dostluk, son zamanlarda uğradığı sarsıntılara muvaffakiyetle mukavemet etmekle, devamlılığını ispat eylemiştir. Bundan çok memnunum.

Ananevi dost ve müttefikimiz Fransa ile NATO içinde ve dışındaki yakın münasebetlerimiz aynı dostane anlayış havası içinde inkişaf etmektedir. Fransa'nın General De Gaulle gibi mümtaz bir devlet adamının önderliği ile daha ileri bir seviyeye erişeceğini tabii addetmekteyiz. (Soldan; alkışlar)

Yine dost ve müttefik Federal Almanya ile münasebetlerimizin ne derece ileri bir safhaya eriştiği malûmdur. Geçen Mayıs ayında bu müttefik memlekete yaptığım ziyaret sırasında şah-

sıma ve temsil etmek bahtiyarlığında bulunduğum Türk Milletine karşı, ananevi dostluğun tesiriyle gösterilen yakın alâka ve iyi kabulü, mesut bir hâtıra olarak muhafaza etmekteyim. (Soldan; «bravo», sesleri, alkışlar)

Bu Devre içinde İtalya ile olan dostluk ve ittifak yolundaki münasebetlerimiz memnuniyet verici bir şekilde devam etmiştir. Muhterem İtalya Reisi cumhuru Ekselâns Gronchi'nin geçen yıl memleketimizi şereflendirmiş olmaları bizim için mesut bir hâdise olmuştur. (Soldan bravo sesleri, alkışlar).

NATO içinde diğer müttefiklerimizle olan münasebetlerimiz de artan bir dostluk ve tesanüt havası içinde gelişmektedir.

Diğer Avrupa devletleriyle münasebetlerimizin tanzim ve idamesinde de âzami hâyırhahlıkla hareket etmekteyiz. Dürüst ve realist siyasetimizi tâyin ederken, tabiatıyla, muhataplarımızın vaziyet ve hareket hatlarını daimî surette gözönünde bulundurmaktayız. (Soldan, bravo sesleri).

Arkadaşlar,

Şimdi, diğer bölgelerdeki memleketlerle aramızda mevcut ikili münasebetlere geçiyorum. Coğrafi ve tarihî sebebler kadar, son derece ciddi emniyet mülâhazaları bakımından da Orta - Doğu hâdiseleri bizi çok yakından alakadar eder. Bu bölgede, bugün, kuvvetli bir milliyetçilik cereyanı mevcuttur. Müteaddi olmıyan milliyetçiliği, sâf ve temiz mahiyetini muhafaza ettiği müddetçe tasvip ederiz, teşvik ederiz. (Soldan, bravo sesleri, alkışlar). Bu anlayışla, bütün Arap kardeşlerimizin kendi arzularına göre, müstakil ve müstakar birer devlet olarak yaşamalarını ve hakları olan millî gelişme ve refaha kavuşmalarını görmek samimî arzumuzdur. (Soldan, bravo sesleri, alkışlar). Yalnız hissî ve tarihî sebeplerle değil, aynı zamanda millî emniyetimizin icabı olarak da böyle düşünmekteyiz. Bu görüşümüzü belirtirken, üzerinde durduğumuz tek nokta, Arap memleketlerindeki gelişmelerin, Orta - Doğu bölgesindeki diğer devletlerin, millî emniyet ve selâmetleri ile dünya sulh ve güvenliğinin zararına olmamasıdır. (Soldan, bravo sesleri)

İşte bu inanışlardır ki, hariçten gelen birtakım tahrik ve müdahaleler sebebiyle, istiklallerini tehlikede gören Lübnan ve Ürdün tarafın-

dan vâkı yardım taleplerinin, Birleşik Amerika ve İngiltere hükümetlerince yerine getirilmiş olmasını, uygun hareketler olarak karşıladık. (Soldan, bravo sesleri)

Lübnan ile dostluk ve yakınlığımız devam etmektedir. Bu memleketin, içinde bulunduğu güçlükleri tamamiyle hallederek, huzur ve istikrara kavuşması, başlıca temennimizdir. (Soldan, bravo sesleri)

Dost Ürdün'e gelince, müşkül anlarda Ürdün milletinin, kıymetli Hükümdarı Majeste Kral Hüseyin'in etrafında azimle birleşmiş olmasını derin memnurlukla müşahede ettik. (Soldan, bravo sesleri)

Ürdün'ün müstakil bir devlet olarak yaşama hakkının ve mülki bütünlüğünün korunması hususunda, alınan ve alınacak tedbirleri, iyi karşılamakta devam edeceğiz. (Soldan, bravo sesleri)

Dost ve kardeş Libya ile de münasebetlerimiz mesut bir inkişaf göstermektedir. (Soldan, bravo sesleri) Bu senenin Şubat ayında bu memlekete yaptığım resmî ziyaret sırasında gördüğüm dostluk ve yakınlık, iki memleket arasındaki sıkı bağların müşahhas misalidir. (Soldan, bravo sesleri, alkışlar)

Tunus Devleti ile de dostluk bağlarımız kuvvetlidir. Tunus'taki terakki ve inkilâpları takdir ile karşılamaktayız. (Soldan, bravo sesleri, alkışlar)

Afganistan ile aramızda uzun bir maziye dâyanan ve her iki millet fertlerine mal olmuş bir dostluk mevcuttur. Bu sene Eylül ortasında Haşmetmeap Zâhir Şah'ın dâvetine icabetle Afganistan'a yaptığım ziyaret sırasında şahsında Türk Milletine karşı gösterilen muhabbet ve yakınlıktan büyük bahtiyarlık duydum. (Soldan, bravo sesleri, alkışlar) Orta Asya'da bir istikrar unsuru olan bu memleketteki kalkınma azmini ve vücuda getirdikleri eserleri derin bir takdirle müşahede etmiş bulunuyorum. (Soldan, «bravo» sesleri)

Aziz mebus arkadaşlarım;

Son olarak millî büyük dâvamız Kıbrıs meselesinden bahsetmek istiyorum. (Soldan, bravo sesleri, alkışlar)

Bu millî dâvamıza ait karar ve düşüncelerimiz, şimdiye kadar katıyet ve sarahatla ortaya konulmuş bulunmaktadır. Her hangi şekilde

olursa olsun, Kıbrıs'taki kardeşlerimizi Rum cemaatinin tahakkümü altına koyacak bir hal suretinin kabulü bizim için aslâ mevzuubahis dahi olamaz. (Soldan, bravo sesleri, sürekli alkışlar) Kıbrıs'ın taksimini kabul etmek, bizim yapabileceğimizin son haddidir. (Soldan, bravo sesleri)

İngiltere, bilindiği gibi, yedi senelik geçici bir devre için, Kıbrıs'ın idaresi hususunda Türkiye ve Yunanistan'la iş birliği esasına dayanan yeni bir plânı tatbik mevkiine koymuştur.

Bu plân, Adanın beynelmül statüsü hakkında nihai hal şeklinin ve bu arada taksim tezimizin de mahfuz tutulmasına imkân vermektedir.

Bu itibarla plânı, tatbikatında, desteklemeye karar vermiş bulunuyoruz. Yunanistan ise, burada tekrar teşrihine lüzum görmediğim malûm sebeplerle, plân karşısında menfi bir vaziyet almıştır.

İngiliz plânına göre, Türk ve Rum cemaatlerine ait işlerle meşgul olmak üzere, serbest seçim yoluyla iki ayrı meclis kurulacaktır. Meclis üyeleri arasından seçilecek Türk ve Rum nâzırların da dâhil bulunacağı bir Konsey, Valinin başkanlığında icra organı olarak vazife görecektir. Ayrıca, cemaatlerin menfaatlerinin korunması hususunda Vali ile daimî surette temas ve müşaverede bulunmak üzere, Türk ve Yunan Hükümetleri birer temsileci tâyin edeceklerdir.

İlk safha olarak, plânın istinadedeceği yeni anayasanın hazırlanmasına ve seçimler için lüzumlu çalışmalara başlanılmıştır.

Hükümetin, 1 Ekim 1958 tarihinde tâyin ettiği temsilemiz, bugün vazifesi başında (Soldan, bravo sesleri, alkışlar)

Kıbrıs meselesi çok eski tarihî bağlara ve yurdumuzun güvenliği ile doğrudan doğruya alakalı sebeplere dayanmaktadır. Milletimizin bildiğimiz yüksek hassasiyetinden ilham alarak, dâvamızı yürütmek azmindeyiz. (Soldan, bravo sesleri, alkışlar)

Muhterem Mebuslar;

Dış siyaset meselelerine ait bütün bu izahlarım göstermiştir ki, dünyada hürriyet, adalet ve istikrara dayanan bir sulh ve sükûn devrini getirecek şartların bir an evvel gerçekleşmesi ve milletler arasında karşılıklı saygı ve itimat zihniyetinin yerleşmesi zaruretine, samimî surette

inanmaktayız. Dış siyasetimiz, bugüne kadar olduğu gibi, bundan böyle de aynı istikamette devam edecektir. (Soldan, bravo sesleri)

Sözlerimi bitirmeden bir noktayı daha arz etmek istiyorum. Biraz önce belirttiğim gibi, dünyanın içinde bulunduğu karışık şartlar, son zamanlarda bilhassa Orta - Doğu bölgesine teveccüh etmiş ve memleketimizin sınırlarına kadar gelip dayanmıştır. Zaman zaman had safhalara intikal etmiş bulunan bu gelişmeler, Hükümetimizin isabetli tedbirleri, dost ve mütteliklerimizimizin azimli karar ve hareketleriyle, daha vahim âkibetler önlenememiş ve şimdi nispi bir sükûn devresine girilmiş bulunuyor.

Bölgemizin ve memleketimizin devamlı emniyeti için siyasi durum, bu arz ettiğim şekilde milletçe daha dikkatli ve basiretli olmamızı emretmektedir. (Soldan, bravo sesleri)

Hiç şüphe yok ki, bir memlekete dıştan teveccüh etmiş tehditler, eğer iç politikada hâkim olan şartlar bakımından elverişli bir zemin bulursa, asıl tehlike o zaman meydana çıkmış olur. (Soldan, bravo sesleri) Bir memleketin iç politikası ile dış politikası ve dünyada hüküm süren şartlar arasında yakın bir münasebet vardır. Bu, her memleket için böyledir. Bugünkü gibi, çok nazik bir devrede ise, iç ve dış politika arasındaki bu münasebet, daha sıkı bir surette kendini hissettirir. Bu itibarla, genç demokrasimizin geliştirilmesi gayretlerinde Devlet nizamı ile Hükümet otoritesini sarsacak, bilhassa böyle zamanlarda mevcudiyeti elzem olan millî tesadüdü zedeliyecek her türlü ifratlardan kaçınılması bir zaruret olur. (Soldan, bravo sesleri, alkışlar)

Türkiye Devletinin Reiscumhuru sıfatıyla, bu hususu ehemmiyetle, Türk Milletini temsil eden Büyük Millet Meclisinin huzurunda arz etmeyi millî bir vazife saymaktayım. (Soldan, bravo sesleri, alkışlar)

Bu vazifeyi yaparken, memleketin maddi refah ve saadeti için olduğu kadar, huzur ve sükûn içinde bulunması için de, her zaman en isabetli tedbirleri bulup tatbik etmesini bilen Büyük Meclisin, günün arz ettiği endişe verici haller üzerinde, hassasiyetle duracağından eminim. (Soldan, bravo sesleri sürekli alkışlar)

Türk Milletinin yegâne ve hakiki mümessili

olan muhterem heyetünüze başarılar dilerim.
(Soldan, sürekli ve şiddetli alkışlar, bravo sesleri)

(Reisicumhur Celâl Bayar, sol tarafın ayakta şiddetli ve sürekli alkışları arasında toplantı salonundan çıktılar)

4. — İNTİHAPLAR

1. — *Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisi intihabı*

REİS — Ruzname gereğince Meclis Reisi intihabına geçiyoruz efendim. Daha evvel kur'a ile üç kişilik bir tasnif heyeti teşkil edeceğiz.

Muhtar Başkurt (Eskişehir), burada mı efendim? (Yok sesleri)

İsmail Hakkı Talay (Elâzığ), burada mı efendim? (Yok sesleri)

Zeki Kumrulu (Ordu), burada mı efendim? (Yok sesleri)

Piraye Levent (Aydın), burada mı efendim? (Burada sesleri)

Münib Hayri Ürgüblü (Nevşehir), burada mı efendim? (Yok sesleri)

Osman Ali Hocagil (Erzurum), burada mı efendim? (Yok sesleri)

Tevfik Doğuşiker (Van), burada mı efendim? (Yok sesleri)

Tevfik Tıgılı (Isparta), burada mı efendim? (Yok sesleri)

Sabri Erduman (Erzurum), burada mı efendim? (Burada sesleri)

Cemal Zühtü Aysan (Zonguldak), burada mı efendim? (Burada sesleri)

Heyet teşekkül etmiştir. İntihaba hangi seçim çevresinden başlanacağını tâyin için kur'a çekiyoruz efendim: Trabzon.

(Trabzon intihap dairesinden başlanılarak reyler toplandı.)

REİS — Rey toplama muamelesi bitmiştir.

Tasnif Dahiliye Encümeni salonunda yapılmaktadır.

Efendim, tasnif neticesine dair Tasnif Heyeti raporu gelmiştir. Okutuyorum :

Yüksek Reisliğe

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliği için yapılan seçime (382) âza katılmış ve neticede İçel Mebusu Refik Koraltan (382) rey ile seçilmiştir.

Arz olunur.

Aydın

Piraye Levent

Erzurum

Sabri Erduman

Zonguldak

Cemal Zühtü Aysan

(Sürekli ve şiddetli alkışlar)

(Refik Koraltan, sol tarafın bravo sesleri ve alkışları arasında Riyaset mevkiine geçtiler.)

REİS — Aziz ve muhterem arkadaşlar, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 11 nei Devre İkinci İctima yılı Reisliği için şimdi yapılan seçim sonunda nâçiz şahsım hakkında her zaman izhar buyurulan sevgi ve itimadı bu seçim sonunda bir defa daha tekrar ve teyit buyurmuş oluyorsunuz. Beni yine bu mukaddes vazifeye davetinizden dolayı siz muhterem arkadaşlarımı hürmet ve muhabbetle selâmlarım. (Soldan, alkışlar)

Sevgili arkadaşlarım; Türkiye Büyük Millet Meclisi, ta kuruluşundan bu yana, daima milletin arzu ve iradelerine muvazi olarak gerektiği zaman en isabetli ve hiç şüphesiz tarihi kararları almasını bilmiştir.

Şimdi siz muhterem arkadaşlarım, ne kadar mühim anlar yaşadığımızı elbette takdir buyursunuz. Bu, şimdiye kadar Büyük Meclisin emriyle ve sizin müzaheret ve ırsatlarımızla yine sizlerin duygularımıza tercüman olarak işlerimizi, tevdi ettiğiniz vazifeyi, büyük bir dikkat ve hassasiyetle takibe devam etmenin en büyük gurur ve şerefini yaşayacak ve bu şereften daima nasip almakta devam edeceğiz. (Soldan, bravo sesleri)

Milletlerin hayatı durmadan geliyor. Türk milletinin büyük ihtiyaçlarını Yüksek Meclisiniz daima takdir buyurmuştur. Geçmiş yıllarda olduğu gibi gerek Hükümetten gelen lâyhaları, gerek Yüksek Heyetinizce sunulan teklifleri alâ-kadar komisyonlarda ve bilhassa Yüksek Heyetinize arz olunduktan sonra günün ihtiyaçlarına daha uygun ve en iyi bir şekilde inceledikten sonra Türk Milletinin gelecek ihtiyaçlarının gerektirdiği tedbirleri, kararları almaktan elbette geri kalmıyacaksınız. Alelhusus bütün arkadaşlarımızın hislerine tercüman olarak bir defa daha tekrar etmekte fayda buluyorum ki, dünya hâdiselerini daima dikkatle, hassasiyetle Türk Milletinin takibedeceği ve onun meşru mümessili siz

muhterem arkadaşlarımızın da daha büyük bir hassasiyetle takibedeceği muhakkaktır. Bize muhit olan dışardaki hâdiselerin tarzı cereyanını ve tekevvününü hepimiz büyük bir dikkatle takib ediyoruz. Bu gibi mühim hâdiselerin tekevvünü sırasında şimdiye kadar Büyük Türk Milletinin aziz varlığı uğruna asırlar boyunca fedakârlıktan ve hattâ gerektirdiği zaman mübarek kanını dökmekten çekinmediği dünyaca müsellemler bir hakikattir. Yüksek haysiyetini, şerefini ve haklarını daha büyük bir dikkat ve hassasiyetle takip hususunda Türk Milletinin asıl duygularına tercüman olan siz arkadaşlarımız yine büyük bir hassasiyetle gerektirdiği zaman icabeden kararları almaktan asla çekinmiyeceksiniz. (Bravo sesleri, alkışlar)

Türk Milleti, kendi hayatında ve tarihinde devirlerin yarattığı hâdiseleri her zamandan daha çok idrak etmiş, ihata etmiş bulunuyor ve onun için sizlere büyük bir itimatla gönül vermiştir. Sizlerin de daima, kendi duygularını ve kendi hayati varlıklarını ve millî ihtiyaçlarını kısa zamanda kaideleştirerek, kanunlaştırarak, bu asıl milletin arzularına cevap vereceğinizi yakinen bilmektedir ve öteden beri bizim asıl kuvvetimiz işte buradadır. Büyük Türk Milletinin itimadına güveniyoruz ve Büyük Türk Milletinin mümessilleri olarak, onun emrinde olduğumuzun zevk ve gururunu yaşıyoruz. (Soldan, bravo sesleri, alkışlar)

İşte böylece bundan sonra dahi hâdiselerin, hepimizin dikkatle üzerine eğileceğimiz hâdiselerin ışığı altında, sizlere emanet edilen Türk Milletinin varlığını, kuvvetini, huzur ve emniyetini, nizamını daima nasıl hassasiyetle takibetmiş bulunuyorsanız bundan sonra da yine aynı huzur ve emniyet içinde onun muhtacolduğu saadeti temin buyuracağımıza bütün milletin, hepimizin, hep beraber inancımız tamdır. İşte bu duygu ile bana bahş buyurduğunuz, tekrar izhar buyurduğunuz muhabbet ve itimada dayanarak Büyük Türk Milletinin asıl mümessillerini bir defa daha şükranla selâmlıyorum. (Şiddetli alkışlar)

Aziz arkadaşlarımızın büyük bir hüsnüniyetle ve temiz yürekle ve sadece en üleri, ideal olarak aldığımız Büyük Türk Milletinin mümessili olmak hıyakatimizi her vesile ile ve onun emniyet ve huzurunu her şekilde ve her suretle daima göz önünde tutacak ve onu kıskanarak muhafaza

edeceğimize bir defa daha Allahın inayetine sığınarak emin oluyor ve sizlerin hislerine terceman olarak bunu söylemeyi zevkli bir vazife sayıyorum. (Alkışlar)

Şimdi sizlerin sevginizle, itimadınızla Allahın tevfikine dayanarak vazifeme başlıyorum, sağ olunuz aziz arkadaşlarımız. (Soldan, bravo sesleri, şiddetli ve sürekli alkışlar)

Şimdi biraz evvel toptan izhar buyurulan muhabbet nişanesi ile aramızda şerefli mevkilerini almış bulunan muhterem İran Milletinin şerefli mümessilleri, Meclis Reisi, Âyan Meclisi Reisvekili ve diğer muhterem arkadaşlarımızı; sizlerin duygularına tercüman olmak üzere kısaca şu konuşmamla bir defa daha muhabbetlerimizi izhara çalışacağım. (Soldan, bravo sesleri, alkışlar)

Muhterem arkadaşlar,

Türkiye Büyük Millet Meclisinin şerefle dolu tarihinde mühim hâdiseler cereyan etmiştir. O mühim hâdiselerden biri de, bugün, güzel bir talih eseri olarak vukua gelmiş bulunuyor. Bu mesut hâdiseler, dost ve kardeş, aziz müttefikimiz asıl İran Milletinin, Meclisi Mebusan ve Âyanından müntehap güzide bir heyetin memleketimizi teşrif etmiş olmaları ve şimdi de biraz evvel izhar buyurulan sevgi tezahürleri ile aramızda yer almış bulunmalarıdır.

Yüksek Heyetinizin malûmu olduğu veçhile, 1957 senesi Mayıs ayı içinde vâkı davet üzerine Türk Milletinin yegâne mümessilli Büyük Millet Meclisini temsilen İran'a gitmiş ve İran Parlamentosunu ziyaret şerefiyle mübahî olmuşuk. Siz muhterem arkadaşlarımıza her vesile ile arz ve izah ettiğimiz gibi, bu kardeş milletin mübarek topraklarına ayak bastığımız andan itibaren, başta asıl İran Milletinin muhteşem Hükümdarı Şehinşah Hazretleri olmak üzere, bugün burada sizler nasıl sevgi tezahürleriyle İran Milletinin şerefli mümessillerini aranızda almış, bağrınıza basmış bulunuyorsanız, İran Parlamentosu da aynı şekilde, biz mümessillerinizi öyle büyük bir muhabbetle karşılamış ve coşkun sevgi tezahürleriyle, iki kardeş millet arasında mevcut, tarihî derin ve sarsılmaz rabitalarını ifade ve teyid etmek lûtfunda bulunmuşlardır.

İzaha bilmem lüzum var mı? Bu kardeş milletle dostluk bağlarımızın kökleri tarihin ta denliklerinde yatmaktadır.

İran'ı ziyaretimiz esnasında da, her vesile ile belirtmeye çalıştığım gibi, eğer geçmişte vakit vakit bu asil ve kahraman iki millet arasındaki münasebetlerin duraklamasını imtaceden hâdise-ler olmuşsa bunlar milletlerimizin arzuları dışında kalmış ve o devirler sona ermiştir.

Allaha şükrederek kaydedebiliriz ki, İran'ın büyük Hükümdarı Şehinşah Rıza Pehlevi Hazretleri, büyük ve eşsiz kahraman Atatürk'ün daveti üzerine memleketimizi şerefliendirdikten ve iki kardeş millet arasında kuvvetini tarihi realitelerden alan sevgi rabitaları tekrar kuvvetlendikten sonra, Türk - İran dostluğu her sahada en mesut inkişafı kaydeden bir mertebeye ulaşmış, ebediyet yoluna girmiştir.

İran Milletini bugünkü saadet mertebesine ulaştıran merhum Şehinşah Rıza Pehlevi'nin güzide evladı, babasının taç ve tahtını liyakatle tevarüs ettikten sonra, münasebetlerimiz mesut ve feyizli istikametlerde gelişmekte devam etmiştir.

Haşmetli hükümdarının önderliğinde parlak bir itilâ devrine ulaşmak için gerekli kudreti bulmuş olan asil İran Milletinin refah ve teâlisi daima en halis temennimiz olmuştur.

Bu sözlerimle Muhterem Heyetinizin de duygularına tercüman olduğumdan emin bulunarak başta güzide reisleri Ekselâns Serdar Fahir Hikmat (Bravo sesleri, alkışlar) ve Ayan Reisvekili Mehmet Âli Varesto olmak üzere, muhterem misafir Heyeti hürmetle selâmlar ve memleketimizde geçirecekleri misafiretlerinin sıhhat ve neşe içinde geçmesini dilerim.

Büyük Hükümdarlarının sıhhat ve saadetleri ve Türk - İran dostluğunun daima payidar olması dileğiyle sözlerime son veriyorum (Soldan ve sağdan, bravo sesleri, sürekli alkışlar)

2. — *Vâkı davet üzerine Türkiye'yi ziyaret etmekte bulunan İran Parlâmento Heyeti Reisi'nin hitabesi.*

REİS — Muhterem arkadaşlar, yüksek duygularımıza tercüman olmaya çalışarak yaptığım bu konuşmadan sonra, muhterem misafir heyetin güzide reisi Ekselâns Serdar Fahir Hekmat hazretleri, Yüksek Huzurunuzda, gösterdiğiniz ulvi muhabbet tezahüratına ve aranızda bulunmanın kendi viedanlarında tevliedettiği hissiyata tercüman olmak üzere bir konuşma yapmak niyetindedirler. (Bravo sesleri, şiddetli alkışlar.)

Bu hususu tasvibinize arz ediyorum. Kabul buyuranlar... Etmienler... İttifakla kabul buyurulmuştur. Ekselâns Serdar Fahir Hikmet Hazretleri lütfen kürsüye. (İran Mebusan Heyeti Reisi Ekselâns Serdar Fahir Hikmat Hazretleri sürekli alkışlar ve bravo sesleri arasında kürsüye geldi, tercümesi Türkçe olarak okunan Farsça hitabede bulundu.)

EKSELÂNS SERDAR FAHİR HIKMAT (İran Mebusan Heyeti Reisi) —

Büyük Millet Meclisi Muhterem Reisi Refik Koraltan Beyefendi,

Muhterem Millet Meclisi Vekilleri

Dost ve müttefik Türkiye'nin temiz toprağına ayak bastığımızdan ve her yerde dostluk ve muhabbet hisleriyle karşılandığımızdan ve kendimizi tıpkı vatanımızınkine uygun ve sıcak bir muhitte hissettiğimizden beri gönüllerimizde beliren büyük sevinç ve minnettarlığımızı izhardan âciz bulunuyoruz.

Aziz kardeşlerimiz; bana bu mukaddes kürsüden hitabede bilmek müsaade ve fırsatı ihsan buyurulduğundan dolayı bütün kalbimle teşekkür eder, geçen sene memleketimize teşrif eden Ekselâns Meclis Reisi beraberlerindeki muhterem Milletvekilleri ile bir daha buluşmaktan ve diğer bütün Milletvekili arkadaşlarımızı görmekten derin bir saadet ve haz duyduğumu bildirmeyi bir vazife addederim. (Bravo sesleri, alkışlar)

Şehinşahi Mufahhamım Âlâ Hazret Humayun Mohammed Reza Şah Pahlavi'nin ve İran milletinin temiz ve şaibesiz dostluk hislerini dini bir, dost, birader ve komşu Türk milletine iblâğ etmekten büyük bir şeref duymaktayım.

(Şiddetli bravo sesleri ve alkışlar)

Aynı dinden olan iki milletimizin münasebetleri tarihinde hiçbir zaman bu derece iyi anlayış ve her şüpheden âri dostluk ve samimi rabitalar mevcut değildi.

Ve iki millet arasındaki bu dostluk temellerinin tahkimi Şehinşah'ımızın açık görüşleri, isabetli fikirleri ve Türkiye'yi teşrifleri ve yine, muazzam Türkiye Reisi cumhuri Hazretlerinin İran'a vâkı olan musafiretleri sayesinde vücut bulmuştur. (Şiddetli bravo sesleri, alkışlar) ile nakledildiği müşahede edilemez. Şüphesiz ki, İran ve Türkiye Parlâmento heyetlerinin birbirlerinin memleketini ziyaretleri dahi iki millet

arasındaki samimiyet hislerini ve dostluk payelerini kuvvetlendirmek sahasında kayda şayan çok müessir bir rol oynamıştır.

Yirmi dört sene evvel, bugünkü İran'ın bânisi, merhum Majeste Rıza Şah Kebir'in Türkiye'yi ziyaretleri ve büyük Türk milletinin kurucusu Reiscumhur merhum Atatürk Hazretleri ile buluşmaları sırasında, iki kardeş ve komşu milletlerimizin dostluk ve birlik binasının temelini kavi ve metin sütunlar üzerine kurduklar.

Ve ne derece sevinilecek ve iftihar edilecek bir keyfiyettir ki, civanbaht Şehinşah'ımız, mukaddes bir miras addettikleri bu dostluğun, kuvvetli iradeleri ve sarsılmaz azimleri ile kuvvetlenmesi ve genişlemesi yolunda zerrece tereddüt buyurmamışlardır. (Bravo, sesleri, şiddetli alkışlar)

Aziz kardeşlerim, İran ve Türk milletleri, kalblerinin bütün samimiyeti ile sulha, adalete, dünya emniyetine candan alâka göstermişler ve milletlerin istiklâl ve hâkimiyet haklarının daima mahfuz bulundurulması lüzumuna inanmışlar ve milletler arası buhranların giderilerek sulhun takviyesi için her gûna mesâi ibrazından geri kalmamışlardır.

Onlar, milletlerarası yardımlaşma ve iş birliğini cihan sulhünün muhafaza ve bekasını koruyacak esas şart addetmektedirler.

Muhterem dostlarını, biz bugün müttefik, komşu ve kardeş milletleriz ve hayırda, şerde, iyide, fenada aynı mukadderatı paylaşmakta ve menfaatlerimizi sakınmak hususunda da müşterek bir görüş sahibiyiz. (Alkışlar)

Şükürler olsun ki, birbirimize karşı beslediğimiz samimiyet bugün kemal zirvesine erişmiş bulunmaktadır. (Alkışlar)

Ümit ve temenni ederim ki; bu iki millet büyük reislerinin rehberliği ile sulh ve sefa, saadet ve refah içinde yaşasınlar.

İran Devleti, bütün mesaisini sevgili Şehinşah'ımızın işaret buyurdıkları bu ulvî hedef yolunda sarf etmiş ve sarf edecektir.

Bütün dileğimiz, iki memleketimiz arasındaki mukaddes ittihat ve dostluğun daima baki kalarak, Cenabıhakkın inayeti ile her türlü tehlikeli hâdiselerden masun bulunmasında toplanmaktadır.

Muhterem beyefendiler; ben Türk milletinin faaliyetini, fedakârlığını ve terakkiyi gaye edi-

nen muazzam kalkınmasını büyük bir memnuniyetle takdir ediyorum. (Bravo, sesleri ve sürekli alkışlar.) Ve aynı kalkınma neticelerinin, Zatı Şahanenin yol göstermeleri ve iradeleri ile aziz vatanımızda da elde edilmiş olduğunu tebşir ederim. (Bravo, sesleri ve sürekli alkışlar.)

Sözlerime nihayet verirken, bu güzel fırsatı ganimet sayarak Millî Cumhuriyet Bayramı mü-nasebetiyle, hislerine tercüman olduğum İran milleti namına, kahraman ve asil Türk Milletine bütün kalbimle, en iyi tebriklerimi sunar ve Büyük Millet Meclisinin muhterem âzasına en samimî teşekkürlerimi, takdim ile, dost, müttefik muazzam Türk milletinin taali ve terakki-sini Allahımızdan niyaz ederim. (Bravo, sesleri ve sürekli alkışlar)

Yaşasın Türkiye'nin Devletlû Reiscumhur Hazretleri... (Bravo, sesleri ve sürekli alkışlar.) Yaşasın Majeste İran Şehinşahı.

Daima payidar olsun Türkiye ve İran dostluğu. (Bravo, sesleri ve sürekli alkışlar.)

2. — Riyaset Divanı intihabı

REİS — Muhterem arkadaşlar, şimdi Reisvekilleri, Divan Kâtipleri ve İdare Âmirleri seçimine geçiyoruz.

(İran Parlâmento Heyeti salonu alkışlar arasında terk etti.)

REİS — Seçime geçmeden evvel tasnif heyetlerini kur'a ile intihabedeceğim efendim.

Muharrem Tunçay (Balıkesir), burada mı efendim? (Burada, sesleri.)

Aleksandros Hacopulos (İstanbul), burada mı efendim? (Burada, sesleri)

Burhanettin Onat (Antalya), burada mı efendim? (Burada, sesleri)

Reisvekillerinin reylerini tasnif edecek heyet seçilmiştir.

Emin Topaler (Kütahya), burada mı? (Burada, sesleri)

Hürrem Müftügil (Elâzığ), burada mı efendim? (Yok, sesleri)

Fuat Nizamoğlu (Yozgad), burada mı efendim? (Burada, sesleri)

Nebil Sadi Altuğ (Manisa), burada mı efendim? (Burada, sesleri)

Kâtiplere verilen reyleri tasnif edecek arkadaşlar seçilmiştir.

Rıza Salıcı (Uşak), burada mı efendim? (Yok, sesleri)

Ismail Şener (Trabzon), burada mı efendim? (Burada, sesleri)

Osman Eroğlu (Burdur), Burada mı efendim? (Yok, sesleri)

Rifat Bahadır (Hatay), burada mı efendim? (Yok, sesleri)

Sami Köknar (İçel), burada mı efendim? (Burada, sesleri)

Vanuk Tayşi (İzmir), burada mı efendim? (Burada, sesleri)

İdare Âmirlerine verilen reyleri tasnif edecek heyet seçilmiştir efendim.

Şimdi, hangi intihap dairesinden başlanacağı-
nı tesbit için kur'a çekiyoruz: Konya...

(Konya intihap dairesinden itibaren reyler toplandı.)

REİS — Reylerini kullanmayan arkadaş var mı?

Rey toplama muamelesi bitmiştir, efendim.
Tasnifin neticesi alınmaya kadar Celseye ara veriyorum.

Kapanma saati : 17,15

İKİNCİ CELSE

Açılma Saati : 17;35

REİS — Refik Koraltan

KÂTIPLER — Attilâ Konuk (Antalya), Hakkı Kurmel (Kayseri)

REİS — Celseyi açıyorum, efendim. Tasnif heyetleri raporları gelmiştir, okutuyorum.

Yüksek Reisliğe

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisvekillikleri için yapılan seçime (346) âza katılmış ve neticede aşağıda adları yazılı zatlar karşılarında gösterilen reyleri almışlardır.

Arz olunur.

Agâh Erozan	Bursa	346
İbrahim Kirazoğlu	Kayseri	346
Mahmut Goloğlu	Trabzon	346

Bahkesir İstanbul

Muharrem Tunçay Aleksandros Hacopulos

Antalya

Burhanettin Onat

Yüksek Reisliğe

Türkiye Büyük Millet Meclisi Riyaset Divanı Kâtiplikleri için yapılan seçime (345) âza katılmış ve neticede aşağıda adları yazılı zatlar karşılarında gösterilen reyleri almışlardır.

Arz olunur.

Attilâ Konuk	Antalya	345
İhsan Gülez	Bolu	345
Hakkı Kurmel	Kayseri	345
Mehmet Ali Ceylan	Kırklareli	345
Kemal Özer	Kütahya	345
Abdullah Keleşoğlu	Samsun	345

Kütahya

Emin Topaler

Yozgad

Fuat Nizamoğlu

Manisa

Nebil Sadi Altuğ

Yüksek Reisliğe

Türkiye Büyük Millet Meclisi İdare Âmirlikleri için yapılan seçime (339) âza katılmış ve neticede aşağıda adları yazılı zatlar karşılarında gösterilen reyleri almışlardır.

Arz olunur.

Ahmet Kocabıyıkıoğlu	Bahkesir	339
Reyhan Gökmenoğlu	Konya	339
Nüzhet Akın	Sakarya	339

Trabzon İçel İzmir

İsmail Şener Sami Gökknar Vanuk Tayşi
(Soldan; alkışlar)

REİS — Arkadaşlara muvaffakiyetler temenni ederim.

Söz Ağâh Erozan'ındır.

(Ağâh Erozan soldan şiddetli alkışlarla kürsüye geldi.)

AGÂH EROZAN (Bursa) — Çok muhterem arkadaşlar; bizleri tekrar Riyaset divanına seçmek suretiyle hakkımızda izhar buyurulan kıy-

metli teveccüh ve itimatlarımıza Riyaset Divanı adına minnet ve şükranlarımızı arz ederim. Bu kıymetli ve şerefli vazifede, Allah'ın inayetiyle, muvaffak olmaya çalışırken, her zaman olduğu gibi esirgemiyeceğiniz kıymetli müzaheretleriniz muvaffakiyetimizin esasını teşkil edecektir.

Tekrar Heyeti Aliyenize teşekkürlerimi arz eder, hepinizi en derin hürmet ve muhabbetlerimle selâmlarım. (Soldan, şiddetli alkışlar).

5. — RİYASET DIVANININ HEYETİ UMUMİYEYE MÂRUZATI

REİS — Yaz münasebetiyle toplantılarımıza ara verilmişti. Bu arada Meclise gelen tezkere-ler vardır; okutacağım.

1. — *Birleşmiş Milletler toplantısına iştirak etmek üzere Amerika'ya giden Hariciye Vekili Fatin Rüştü Zorlu'nun avdetine kadar kendisine, Dahiliye Vekili Namık Gedik'in Vekillik edeceğine dair Riyaseticumhur tezkeresi (3/283)*

4 - 232

Florya, 14 Ağustos 1958

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine

Birleşmiş Milletler Toplantısına iştirak etmek üzere Amerika'ya giden Hariciye Vekili Fatin Rüştü Zorlu'nun avdetine kadar kendisine, Dahiliye Vekili Namık Gedik'in Vekillik etmesinin, Başvekilin teklifi üzerine, muvafık görülmüş olduğunu saygı ile arz ederim. Reisiicumhur

C. Bayar

2. — *Sanayi Vekillikinden istifa eden Sıtkı Yırcalı'nın istifasının kabulü ile Sanayi Vekâletine, Çalışma Vekili Hayrettin Erkmen'in Vekillik edeceğine dair Riyaseticumhur tezkeresi (3/284)*

Florya, 1 Eylül 1958

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine

Sanayi Vekillikinden istifa eden Sıtkı Yırcalı'nın istifasının kabulü ile Sanayi Vekâletine, Çalışma Vekili Hayrettin Erkmen'in vekâleten tâyininin, Başvekilin teklifi üzerine muvafık görülmüş olduğunu saygı ile arz ederim.

Reisiicumhur

C. Bayar

3. — *Yurt dışına gitmiş bulunan Devlet Vekili Muzaffer Kurbanoglu'nun, avdetine kadar kendisine, Koordinasyon Vekili Sebati Ataman'ın Vekillik edeceğine dair Riyaseticumhur tezkeresi (3/285)*

Florya, 1 Eylül 1958

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine

Yurt dışına gitmiş bulunan Devlet Vekili Muzaffer Kurbanoglu'nun avdetine kadar kendisine, Koordinasyon Vekili Sebati Ataman'ın Vekillik etmesinin, Başvekilin teklifi üzerine, muvafık görülmüş olduğunu saygı ile arz ederim.

Reisiicumhur

C. Bayar

4. — *Devlet Vekillikinden istifa eden Emin Kalafat'ın, istifasının kabulü ile Ticaret Vekili Abdullah Aker'in Devlet Vekillikine, Çalışma Vekili Hayrettin Erkmen'in Ticaret Vekillikine, Bursa Mebusu Halûk Şaman'ın Devlet Vekillikine ve Çalışma Vekâleti Vekillikine, Maliye Vekili Hasan Polatkan'ın da Sanayi Vekâleti Vekillikine tâyin edildiğine dair Riyaseticumhur tezkeresi (3/286)*

4 - 254

Ankara, 4 Eylül 1958

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine

Devlet Vekillikinden istifa eden Emin Kalafat'ın, istifasının kabulü ile Ticaret Vekili Abdullah Aker'in Devlet Vekillikine, Çalışma Vekili Hayrettin Erkmen'in Ticaret Vekillikine, Bursa Mebusu Halûk Şaman'ın, Devlet Vekillikine ve Çalışma Vekâleti Vekillikine, Maliye Vekili Hasan Polatkan'ın da Sanayi Vekâleti Vekillikine tâyinlerinin, Başvekilin teklifi üzerine muvafık görülmüş olduğunu saygı ile arz ederim.

Reisiicumhur

C. Bayar

5. — *Vazife ile yurt dışına giden Maliye Vekili Hasan Polatkan ve vazife ile yurt dışına gidecek olan Hariciye Vekili Fatin Rüştü Zorlu'nun avdetlerine kadar, Maliye Vekiline, İmar*

ve İskân Vekili Medenî Berk'in, Sanayi Vekâleti Vekiline, Devlet Vekili Abdullah Aker'in ve Hariciye Vekiline de Dahiliye Vekili Namık Gedik'in Vekillik edebileceklerine dair Riyaseti Cumhur tezkeresi (3/287)

4 - 255

Ankara, 10 Eylül 1958

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine

Vazife ile yurt dışına giden Maliye Vekili Hasan Polatkan ve vazife ile yurt dışına gidecek olan Hariciye Vekili Fatin Rüştü Zorlu'nun avd tlerine kadar, Maliye Vekiline, İmar ve İskân Vekili Medenî Berk'in, Sanayi Vekâleti Vekiline, Devlet Vekili Abdullah Aker'in ve Hariciye Vekiline de Dahiliye Vekili Namık Gedik'in Vekillik etmelerinin Başvekilin teklifi üzerine muvafık görülmüş olduğunu saygı ile arz ederim.

Reisicumhur
Celâl Bayar

6. — Afganistan Kralı Zahir Şah tarafından vâkı dâvet üzerine ve kendilerinin memleketimize yapmış oldukları ziyareti iade maksadıyla Kâbil'e gidecek olan Reisicumhur Celâl Bayar'ın avdetine kadar Reisicumhurluğa Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisi Refik Koraltan'ın Vekillik edeceğine dair Riyaseti Cumhur tezkeresi (3/288)

4 - 256

Ankara, 11 Eylül 1958

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine

Afganistan Kralı Majeste Zahir Şah tarafından vâkı dâvet üzerine ve kendilerinin memleketimize yapmış oldukları ziyareti iade maksadıyla 12 Eylül 1958 Cuma günü Ankara'dan Kâbil'e hareketim mukarrerdir.

Teşkilâtı Esasiye Kanununun 33. ncü maddesi mucibince, avdetime kadar, Reisicumhurluğa Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisi Refik Koraltan'ın Vekâlet edeceğine saygılarımla arz ederim.

Reisicumhur
Celâl Bayar

7. — Münakalât Vekilliğinden istifa eden Fevzi Uçaner'in istifasının kabulü ile Münakalât Vekâletine Devlet Vekili Muzaffer Kurbanoğlu'nun vekâleten tâyin edildiğine dair Riyaseti Cumhur tezkeresi (3/289)

4 - 271

Ankara, 18 Eylül 1958

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine

Münakalât Vekilliğinden istifa eden Fevzi Uçaner'in istifasının kabulü ile Münakalât Vekâletine Devlet Vekili Muzaffer Kurbanoğlu'nun vekâleten tâyininin, Başvekilin teklifi üzerine, muvafık görülmüş olduğunu saygı ile arz ederim.

Reisicumhur Vekili
R. Koraltan

8. — Vazife ile memleket dışında bulunan Hariciye Vekili Fatin Rüştü Zorlu'nun avdetine kadar kendisine Ticaret Vekili Hayrettin Erkmen'in vekillik edeceğine dair Riyaseti Cumhur tezkeresi (3/290)

4 - 264

Ankara, 21 Eylül 1958

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine

Vazife ile memleket dışında bulunan Hariciye Vekili Fatin Rüştü Zorlu'nun avdetine kadar kendisine, Ticaret Vekili Hayrettin Erkmen'in vekillik etmesinin, Başvekilin teklifi üzerine, muvafık görülmüş olduğunu saygı ile arz ederim.

Reisicumhur Vekili
R. Koraltan

9. — Vazife ile yurt dışına giden Millî Müdafaa Vekili Etem Menderes'in avdetine kadar kendisine, Hariciye Vekili Fatin Rüştü Zorlu'nun vekillik edeceğine dair Riyaseti Cumhur tezkeresi (3/291)

İstanbul, 29 Eylül 1958

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine

Vazife ile yurt dışına giden Millî Müdafaa Vekili Etem Menderes'in avdetine kadar kendisine, Hariciye Vekili Fatin Rüştü Zorlu'nun vekillik etmesinin, Başvekilin teklifi üzerine, muvafık görülmüş olduğunu saygı ile arz ederim.

Reisicumhur
C. Bayar

10. — Sanayi Vekilliğine Koordinasyon Vekili Sebati Atamın'ın Vekâlet edeceğine dair Riyaseti Cumhur tezkeresi (3/292)

İstanbul, 3 Ekim 1958

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine
Sanayi Vekilliğine Koordinasyon Vekili Se-
hati Ataman'ın vekâlet etmesinin, Başvekilin
teklifi üzerine muvafık görülmüş olduğunu say-
gı ile arz ederim.

Reisicumhur
C. Bayar

11. — Vazifeten yurt dışında bulunan maliye
Vekili Hasan Polatkan'ın avdetine kadar Maliye
Vekâletine İmar ve İskân Vekili Medeni Berk'in
Vekillik edeceğine dair Riyaseti Cumhuriyet
resî (3/293)

4 - 274

İstanbul, 6 Ekim 1958

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine
Vazifeten yurt dışında bulunan Maliye Ve-
kili Hasan Polatkan'ın avdetine kadar Maliye
Vekâletine, İmar ve İskân Vekili Medeni Berk'in
Vekillik etmesinin, Başvekilin teklifi üzerine
muvafık görülmüş olduğunu saygı ile arz ede-
rim.

Reisicumhur
C. Bayar

12. — Vazife ile yurt dışına giden Hariciye
Vekili Fatin Rüştü Zorlu'nun avdetine kadar
kendisine, Ticaret Vekili Hayrettin Erkmén'in
Vekillik edeceğine dair Riyaseti Cumhuriyet
resî (3/294)

4 - 282

Ankara, 10 Ekim 1958

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine
Vazife ile yurt dışına giden Hariciye Vekili

Fatin Rüştü Zorlu'nun avdetine kadar kendisi-
ne, Ticaret Vekili Hayrettin Erkmén'in vekillik
etmesinin, Başvekilin teklifi üzerine, muvafık
görülmüş olduğunu saygı ile arz ederim.

Reisicumhur
C. Bayar

13. — Yurt dışında bulunan Millî Müdafaa
Vekili Etem Menderes'in avdetine kadar kendisi-
ne, Dahiliye Vekili Namık Gedik'in vekillik ede-
ceğine dair Riyaseti Cumhuriyet tezkeresi (3/295)

Ankara, 10 Ekim 1958

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine

Yurt dışında bulunan Millî Müdafaa Vekili
Etem Menderes'in avdetine kadar kendisine, Da-
hiliye Vekili Namık Gedik'in Vekillik etmesinin,
Başvekilin teklifi üzerine, muvafık görülmüş ol-
duğunu saygı ile arz ederim.

Reisicumhur
C. Bayar

REİS — Nizamname hükmüne göre encü-
menlere gereken namzetlerin tesbitine imkân
vermek üzere toplantıyı, Kasımın 14 nü Cuma
günü saat 15 e taliki hususunu yüksek rey-
lerinize arz ediyorum : Kabul edenler... Etmi-
yenler... Kabul edilmiştir.

14 Kasım Cuma günü saat 15 te toplanılmak
üzere İnikada nihayet veriyorum.

Kapanma saati : 17,44

